Total number of printed pages–8

4 (Sem–5/CBCS) COM HE4 (BNK)

2024

COMMERCE

(Honours Elective)

Paper : COM–HE–5046

(Banking)

Full Marks : 80

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

*Answer **either** in English **or** in Assamese.*

1. Answer the following questions as directed :

   নিৰ্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া ঃ

   (A) Choose the most appropriate answer for the following questions : 1×5=5

   তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উপযুক্ত উত্তৰ বাচি উলিওৱা ঃ

   (i) In which year Imperial Bank was nationalised?

   কোন চনত ইম্পিৰিয়েল বেংক ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ কৰা হৈছিল?

   (a) 1948 / ১৯৪৮

   (b) 1955 / ১৯৫৫

Contd.

(c) 1969 / ১৯৬৯

(d) 1975 / ১৯৭৫

(ii) Which of he following is treated as special type of bank customer?
নিম্নোক্ত কোনটো পক্ষক বিশেষ শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহক হিচাপে গণ্য কৰা হয়?

(a) A minor
নাবালক

(b) A married women
বিবাহিত মহিলা

(c) A joint stock company
যৌথ কোম্পানী

(d) All of the above
ওপৰৰ আটইকেইটা

(iii) Which of the following assets of a bank is considered as the second line of defence?
তলৰ কোনবিধ পৰিসম্পদক বেংকৰ দ্বিতীয় শাৰীৰ প্ৰতিৰক্ষা হিচাপে গণ্য কৰা হয়?

(a) Cash / নগদ ধন

(b) Money / তলবী ঋণ

(c) Overdraft / অধিবিকর্ষ

(d) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়

(iv) Which of the following is an example of special crossing?

তলৰ কোনটো বিশেষ ৰেখাংকনৰ উদাহৰণ?

(a)

(b) 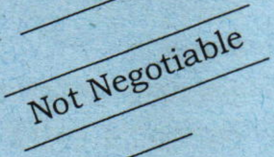

(c) 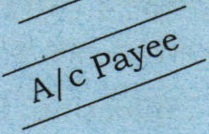

(d) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

(v) The Banking Companies Act, 1949 was renamed as the Banking Regulation Act, 1949 in the year ________.

বেংকিং কোম্পানী আইন, ১৯৪৯ খন ________ চনত বেংকিং নিয়ন্ত্ৰণ আইন, ১৯৪৯ হিচাপে পুনৰ-নামাকৰণ কৰা হৈছিল।

(a) 1950 / ১৯৫০

(b) 1955 / ১৯৫৫

(c) 1966 / ১৯৬৬

(d) 1975 / ১৯৭৫

(B) State whether the following statements are True *or* False : 1×5=5

তলত দিয়া উক্তিবোৰ সত্য *নে* অসত্য উল্লেখ কৰা :

(i) A company must obtain a licence from the central government to carry on banking business in India.

ভাৰতবৰ্ষত বেংকিং ব্যৱসায় কৰিবলৈ এটা কোম্পানীয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা অনুমতিপত্ৰ লাভ কৰিব লাগিব।

(ii) A collecting banker can claim statutory protection only for crossed cheque.

সংগ্ৰহকাৰী বেংকে কেবল ৰেখাংকিত চেকৰ বাবেহে বিধিবদ্ধ সুৰক্ষা দাবী কৰিব পাৰে।

(iii) A bearer cheque is safer than a crossed cheque.

বাহক চেক ৰেখাংকিত চেকতকৈ অধিক নিৰাপদ।

(iv) The central government is empowered to appoint banking ombudsman.

বেংকিং লোকপাল নিযুক্তিৰ অধিকাৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ হাতত থাকে।

(v) SBI is an example of scheduled bank.

SBI অনুসূচিত বেংকৰ এটা উদাহৰণ।

2. Give brief answer to the following questions : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া ঃ

(i) State the concept of private sector bank with suitable examples.

উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বেংকৰ ধাৰণাটো উল্লেখ কৰা।

(ii) What is the main objective of the Banking Ombudsman Scheme, 2006?

বেংকিং লোকপাল আঁচনি, ২০০৬ ৰ মূল উদ্দেশ্য কি?

(iii) Write the meaning of the term 'overdraft'.

'অধিবিকৰ্ষ' পদটোৰ অৰ্থ লিখা।

(iv) What is meant by payment in due course?

যথাবিহিত পৰিশোধ বুলিলে কি বুজায়?

(v) State the circumstances under which the RBI can cancel the licence of a commercial bank.

কি পৰিস্থিতিত ৰিজাৰ্ভ বেংকে এটা বাণিজ্যিক বেংকৰ অনুমতিপত্ৰ বাতিল কৰিব পাৰে উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions in about **200** words each : ***(any four)*** 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ প্ৰতিটোৰ উত্তৰ ২০০ মান শব্দৰ ভিতৰত লিখা ঃ *(যিকোনো চাৰিটা)*

(i) Explain the main features of savings acount.

সঞ্চয়ী হিচাপৰ মূল বৈশিষ্ট্যবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(ii) Differentiate between scheduled banks and non-scheduled banks.

অনুসূচিত আৰু অনা-অনুসূচিত বেংকৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যবোৰ উল্লেখ কৰা।

(iii) Explain different factors that determine the cash balance of a bank.

বেংক এটাৰ নগদ তহবিলৰ পৰিমাণ নিৰ্ধাৰণ কৰা বিভিন্ন উপাদানবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(iv) Define 'Negotiable Instrument' and state its main features.

'হস্তান্তৰযোগ্য দলিল'ৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ মূল বৈশিষ্ট্যবোৰ উল্লেখ কৰা।

(v) Explain the term 'Material Alteration' of a cheque and its legal implications.

চেকৰ মৌলিক বিষয়বস্তুৰ সালসলনিৰ অৰ্থ আৰু ইয়াৰ আইনগত প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

(vi) Discuss the provisions of the Banking Regulation Act, 1949 relating to loans and advances.

ঋণ আৰু আগধন সম্পৰ্কত বেংকিং নিয়ন্ত্ৰণ আইন, ১৯৪৯ ত সন্নিবিষ্ট বিধিসমূহ আলোচনা কৰা।

4. Answer the following questions in about **600** words each : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰতিটোৰে উত্তৰ ৬০০ মান শব্দৰ ভিতৰত লিখা ঃ

(i) Elaborately discuss the structure of commercial banks in India.

ভাৰতবৰ্ষত বাণিজ্যিক বেংকৰ গাঁঠনি বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

OR / অথবা

Discuss in detail about various types of E-Banking services rendered by commercial banks.

বাণিজ্যিক বেংকসমূহে আগবঢ়োৱা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ E-Baning সেৱাসমূহৰ বিষয়ে বিতংভাৱে আলোচনা কৰা।

(ii) Discuss the general features of banker-customer relationship.

বেংকাৰ আৰু গ্ৰাহকৰ সম্পৰ্কৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

OR / অথবা

Discuss the precautions to be taken by a banker while opening and operating accounts in the names of *(a)* minor, and *(b)* a joint stock company.

(a) নাবালক, আৰু *(b)* যৌথ কোম্পানীৰ নামত হিচাপ খোলা আৰু পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত বেংক এটাই লব লগা সাৱধানতাসমূহ আলোচনা কৰা।

(*iii*) Explain in detail about different types of loans and advances granted by a commercial bank.

বাণিজ্যিক বেংকে আগবঢ়োৱা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ঋণ আৰু আগধনৰ সুবিধাবোৰৰ বিষয়ে বহলাই ব্যাখ্যা কৰা।

OR / অথবা

What is meant by mortgage? Examine the suitability of mortgage as security against advance.

বন্ধক বুলিলে কি বুজা? ঋণ পৰিশোধৰ নিৰাপত্তা হিচাপে বন্ধকৰ উপযুক্ততা পৰীক্ষা কৰা।

(*iv*) Who is a paying banker? Discuss the statutory protections provided to a paying banker under the Negotiable Instruments Act, 1881.

প্ৰদানকাৰী বেংকাৰ কোন? হস্তান্তৰযোগ্য দলিল আইন, ১৮৮১ ৰ অধীনত প্ৰদানকাৰী বেংকাৰক আগবঢ়োৱা বিধিবদ্ধ সুৰক্ষাসমূহ আলোচনা কৰা।

OR / অথবা

Elaborately discuss the major reforms in the Indian banking sector during the post-1991 period.

১৯৯১ চনৰ পৰৱৰ্তী কালচোৱাত ভাৰতীয় বেংকিং খণ্ডৰ প্ৰধান সংস্কাৰসমূহৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা।